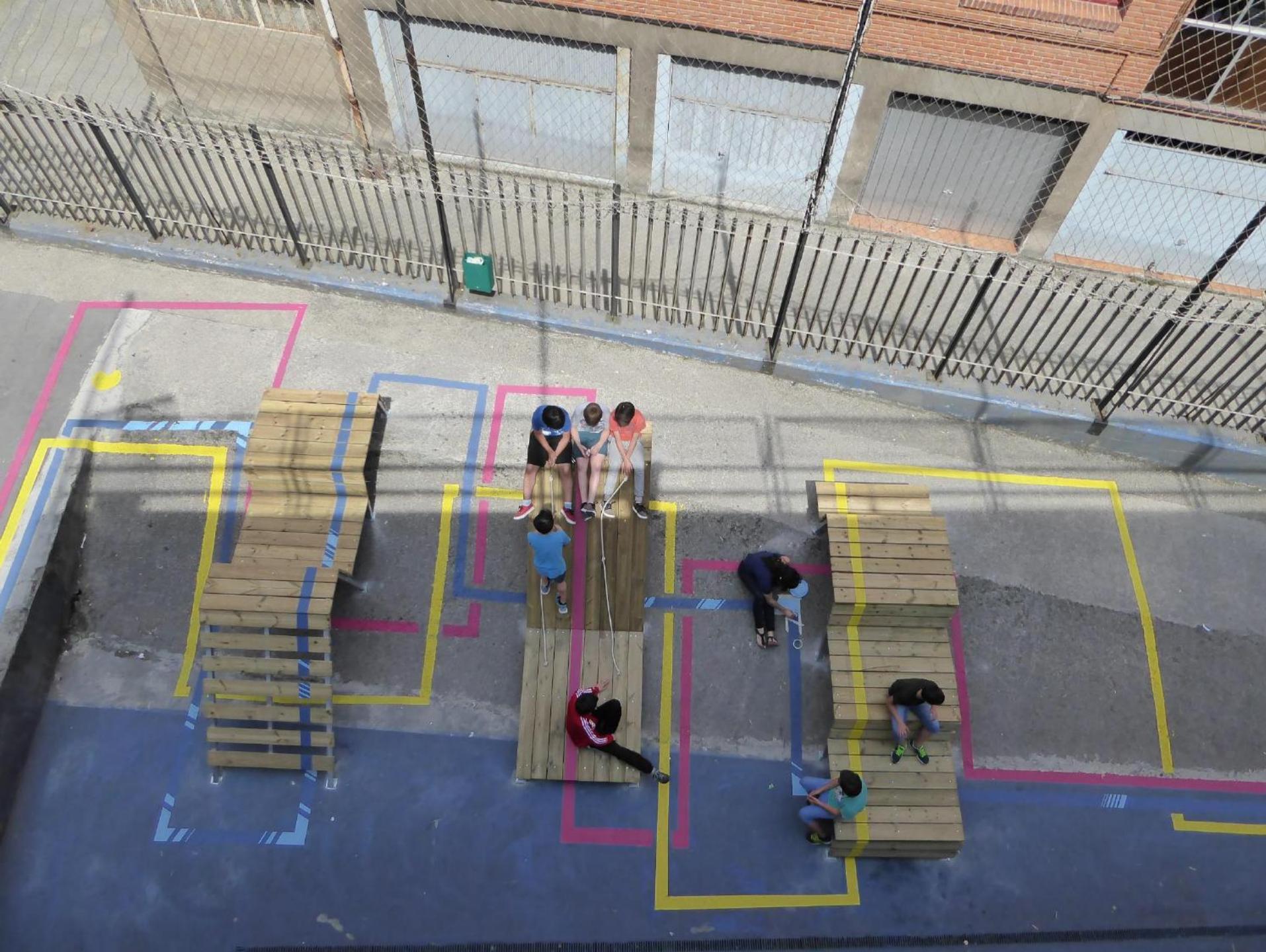


E
L
K
A
R
T
O
K
I

¿Cómo transformar los espacios colectivos de nuestra escuela desde la participación y creatividad de la comunidad escolar?



Elkartoki es un programa pedagógico y participativo para la transformación de los espacios de recreo, que surge con el deseo de solucionar las desigualdades que se dan en estos espacios.



Diseño para la transformación social



Ane Abarrategi
Zaitegi



Maddi Texeiro
Tarazaga



Itsaso Larramendi
Elexgaray

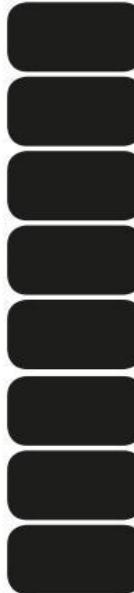


Manuela Abasolo
Krug



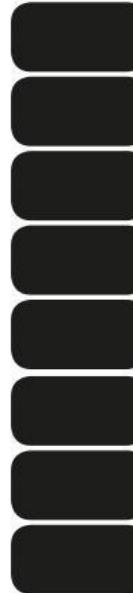
Transformar el espacio desde la igualdad y la participación como FIN del proyecto pero también como EXCUSA para trabajar los valores del proyecto y los de la propia escuela.

Pilares del proyecto



IGUALDAD DE GÉNERO

El diseño de los espacios puede difuminar los roles de género y reforzar la igualdad



EXPERIMENTACIÓN

Probando nuevos caminos para abordar los objetivos pueden lograrse resultados no esperados.



COLECTIVIDAD

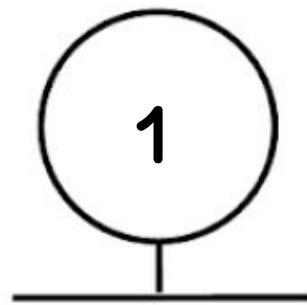
Todos los agentes tenemos responsabilidad hacia el proyecto.



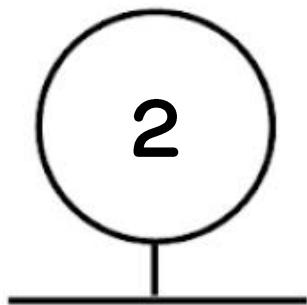
PARTICIPACIÓN

Las niñas y niños en el centro del proceso: decidir, observar, crear, intervenir...

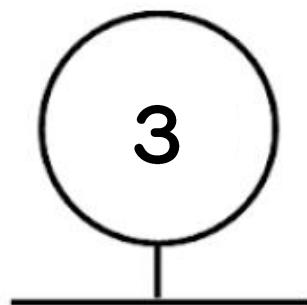
Fases del proceso



APROPIARSE



IMAGINAR



TRANSFORMAR



~~Analizar el espacio~~ Apropiarse del espacio

Escuchar y entender las necesidades y deseos de las demás.

Entender la relación entre las cualidades del espacio y las dinámicas que se generan.

Detectar las fortalezas y debilidades de nuestro patio.

~~Diseñar el espacio~~
Imaginar el espacio



Partir de las
utopías
individuales para
co-crear en
grupo.

Probar antes de
acordar.

Recoger
opiniones y
buscar
consensos
dando prioridad
a las propuestas
del alumnado.



~~Construir el espacio~~
Transformar el espacio

Transformar el
espacio
físicamente
entre toda la
comunidad
escolar en
Auzolan.

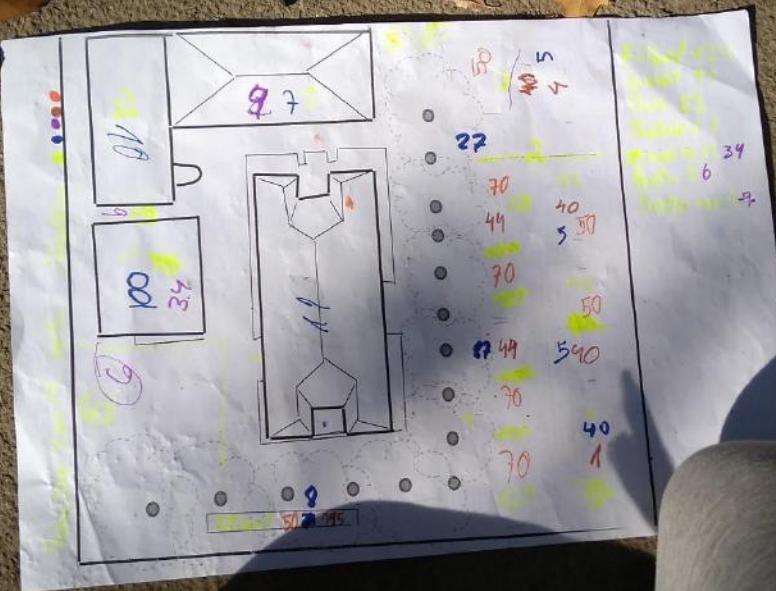
Transformar lo
físico pero
también lo
simbólico y
normativo.

Celebrar y seguir
trabajando.

Herramientas



Pensamiento de diseño



Dibuja un proceso que ayuda a ir de lo desconocido a lo futuro.

Se basa en la empatía y entender el contexto de una manera mas holística y sistemática.

Ayuda a concretar.

T
P
I



Participación comunitaria

Distintos niveles y maneras de participar para toda la comunidad escolar.

Buscar consensos ante las diversas necesidades.

Descentralizar poderes.

Prácticas artísticas



Nuevas maneras de ver, hacer y entender... a lo largo de todo el proceso.

Encontrar problemas ocultos y buscar nuevas alternativas más allá de la mejora y lo práctico.

Aire fresco en el centro.

Experiencia y escarmiento

5 años

10 escuelas

Formatos diversos

A young girl with long brown hair, wearing a pink hoodie, purple leggings, and black sneakers with pink laces, is crouching on a paved surface. She is drawing with a piece of chalk, creating a large circle on the ground. The ground is dark grey asphalt with some white and red markings. The background is slightly blurred.

Geroa ikastola







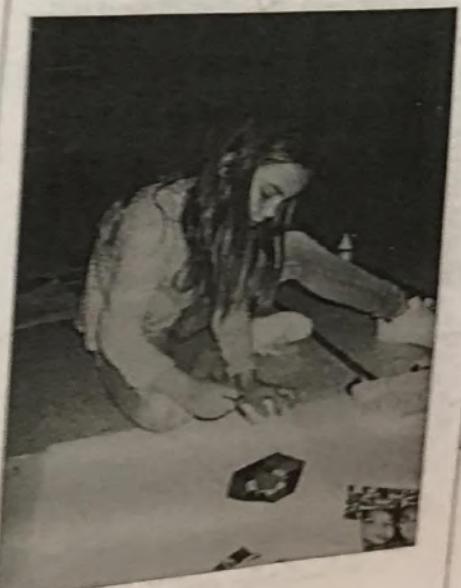
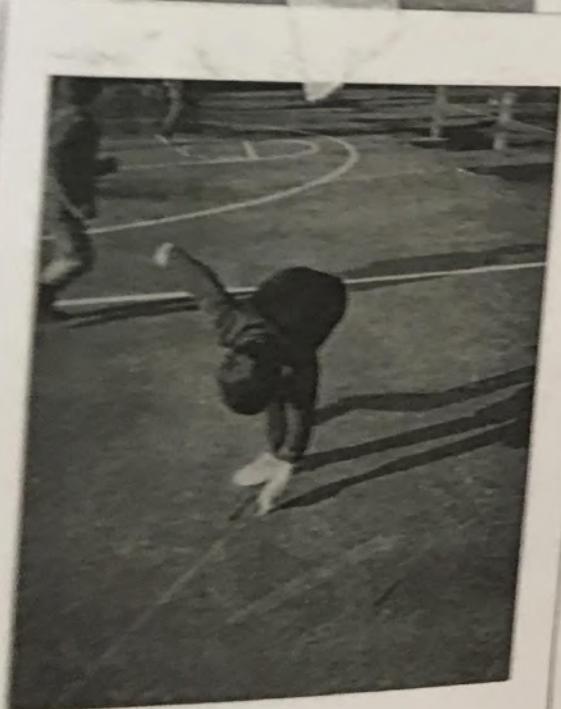
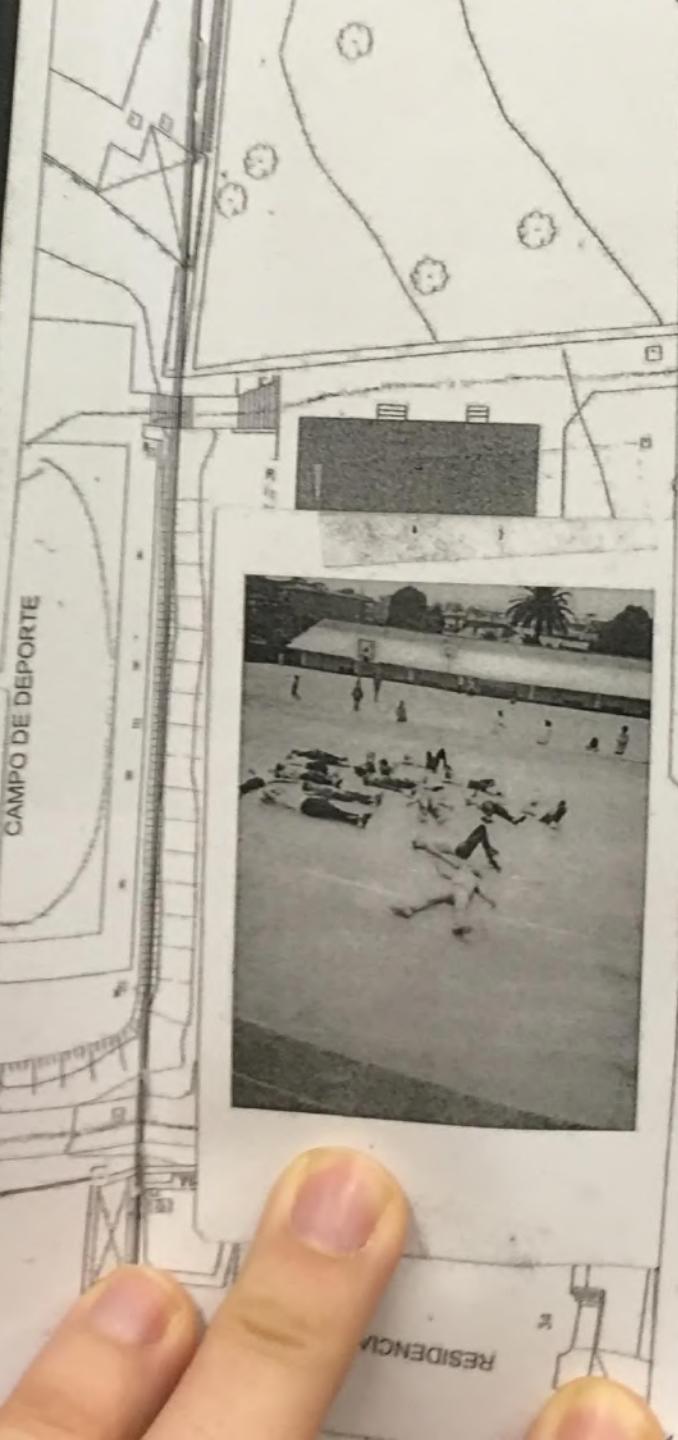
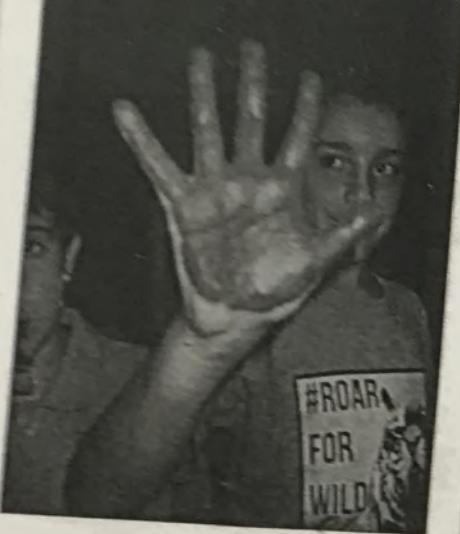












ZER DA ELKARTOKI?

Sorkunza eta diseinu taineren bitartez ikasleek eskolako patioaren espazioan eta erabilera eragiteko lanak, artefaktuak eta esku-hartzeak asmatu eta eraikitzeko programa da. Elkartzitzat eta baliu barneratzaleak lantzeko nahia duten sorkunza artistikoak zein arkitektonikoak imajinatu eta eraikitzea bilaten du. Hala ere, espazioaren sorkuntzarako proiektua izateaz gain, Elkartoki prozesu pedagogikoa eta parte hartzalea ere bada: ikasleek elkarlanean espazioa arakatu eta ulertu honen hobekuntzarako ideiek proposatu eta diseinatu, eta bukaera, proposamen zehatzak adostu eta auzolanean eraikitzen dituze.

Prozesu horretan zehar artea izaten dugu lagungari honek egiteko eta begiratzeko modu ezberdinak ezagutu eta prozesuaren garapena aberasten ahalbidetzen duelako, baita eskolako eremuaz kanpo dauden metodologiek egiteko aukera ematen digulako ere.

Elkartoki hurrengo ardatzetan oinarritzen da:

1 Genero berdintasuna

Espazioaren diseinuak gizarteak, ezarritako genero rolok kausotu ditzake, genero berdintasuna indartuz.

2 Kolektibitatea

Proiektuko agente guztiek daukagu proiektuarekiko ardura eta erantzunkizuna.

3 Experimentazioa

Helburuetara heltzeko bide berriak frogatzeari irudikatzen ez diren emaitzak lortu datetzeko.

4 Parte-hartzea

Haurak parte-hartze prozesuaren erdigunean kokatzen dira: erabakitzea, aztertzea, sortzea, esku hartzea...

Azken lau urteetan, proiektua martxan jarri zenetik, bederatzi eskoletan garatu izan da eta hauetan 20 artista inguruk eta 1500 pertsona inguruk parte hartzute.

Zertan lagundu zaitzakegu?

TIPIn zerbitzuen diseinuan, elkar sorkuntzan, parte hartzean eta bitartekaritzan adituak gara eta mota honetako proiektuetan eskarmendu handia daukagu. Gainera, urteen poderioz Elkartoki programaren metodologia findu egin dugu. Hau dela eta, eskolaren beharren arabera lan ezberdinak egin ditzakegu:

- Irakaslego eta familiei formakuntza eman.
- Prozesua aktibatu, taldea osatzen lagundi, ekintza aktibatzaleen produkzioa, etab.
- Prozesuaren elkar-sorkuntza bideratu eta aholkularitza eskaini prozesuan zehar.
- Prozesuaren bitartekaritzaz arduratu, elkarlana sustatu eta espazioaren ko-diseinua bideratu, auzalana, eraikuntza parte-hartzalea eta eraldaketa orokorra kudeatu.
- Diseinu arkitektonikoa egin.
- Eskola eta beste erakundeentzako zubi-lana egin.



ZERGATIK PATIOA?

Eskolako patioa ume askok bizi eta experimentatzen duten lehendabiziko espazio publikoa da. Toki hauen diseinu eta eaugari fisikoak eta hauen kudeaketa eredukat umeen jokaera eta jarreteran eragin handia duten mezuk eta ikasketak transmititzen dituzte. Askotan eskolako patioak ez dira behar bezala diseinatu eta pentatu. Espazio hauen garantzia handia den arren, gune gogorak eta estandarizatuak izaten dira, umeen eta eskolako komunitatearen desioak eta beharrak islatzetzat urun daudenak. Honek gatazka eta problematika zehatzak ekartzen ditu maiz: jolas eta erabilera batzuek bestek baino gehiago hartzentzen dute eta espazioaren erabilera eta okupazioan berdintasunik eza eragiten dute. Ondorioz, ez dira aniztasunarekiko errespetuan eta berdintasunean oinarritutako kalitatezko harremanak eta esperientziak bultzatzen.

Sakontzeko:
Elkartoki webgunea www.elkartoki.com
San Nikolas ikastetxeko prozesuaren dokumentazioa
“Patioa denona da” [Txotua](#)
[Patioa denona da iopaketaren bidea](#)

NOLA ABIATU ELKARTOKI?

3 Prozesua imajinatu

Hurrengo urratsa prozesua imajinatzea izango da. Urrats honetan adostu behar dena hurrengoa da:

- Nork parte hartuko du? Talde motore bat osatuko da? Eskola osoak hartuko du parte? Zelan bermatu gainontzeko ikasleen parte hartzea?
- Nola integratuko da proiektua eskolan? Zenbat ordu eskainiko zaizkio? Zelan txertatu curriculumaren barruan?
- Nola zabalduko diogu informazioa eskola komunitate osoari?
- Zeintzuk dira patioaren hausnarketa, diseinua eta eraldaketaren baitan asetu behar diren behar nagusiak? Zeintzuk dira gure itxaropenak? Eta mugak?

Proiektu parte-hartzalea izanik, eraldaketaren edukiak batez ere ikasleekin landuko dira prozesuan zehar. Espazioak dauzkan mugak eta limitazioak detektatzea ere funtsezkoa izango da.

Prozesua guzti honi arreta jarriz diseinatuko da: helburuak, egutegia, faseak eta hauen barrian burutuko diren ekintzak definituz eta agente bakoitzaren zereginak finkatuz.

1 Talde sustatzailea osatu

Hasteko, proiektua sustatzeaz arduratuko diren pertsonaz osatutako taldea sortu behar da. Hauen zeregin nagusia proiektuaren jarraipena egin, berau zabaldu eta martxan jartzeko beharrezko baliabideak bilatzea izango da.

2 Aliatuak bilatu

Proiektuan laguntzeko prest dauden pertsonak dira. Konpromiso maila ezberdina har dezakete: koordinazioa lagundu, ekintza zehatzetarako laguntza eskaini, baliabideak eskuratzenten lagundu, etab. Eskola barruko talde guztiekin aliantzak sortu beharko dira: zuzendaritza taldea, irakasle eta tutoreak, begiraleak eta familiak. Honekin batera, eskolak martxan dituen gainontzeko proiektuekin uztartzeko aukerak aztertu beharko lirateke, esaterako, Agenda21. Hezkidetza, etab.

4 Baliabideak aurreikusi

Ostean, beharrezko baliabideak argitu beharko dira: pertsonak, denbora, materialak, jakintza espeziak eta dirua. Epe luzerako prozesua nahi izanez gero, baliabideak handitzeko estrategiak beharko dira, horretarako, eskolaz kanpoko diru-laguntzak eta aliatuak bilatzeko aukera aztertu beharko litzateke.

5 Prozesua martxan jarri

Prozesuaren diseinua eta baliabideak zehaztu ondoren prozesua guztiak artean aurrera eramatea baino ez da falta, erantzunkidetasunez eta imajinatutako ahalik eta gehien errespetatuz. Prozesua abiatzeko ilusioa pizteko eta eskola komunitate guztia informatzeko estrategiak beharko dira.



www.elkartoki.com

www.tipigara.co
kaixo@tipigara.co